

РЕЗЮМЕ

Програма за ТГС ИНТЕРРЕГ ИПШ между Република България и Република Северна Македония 2021-2027 г.

Основни характеристики на програмния регион:

Програмният район обхваща 2 области от българска страна – Благоевград и Кюстендил и 3 региона от страната на Република Северна Македония – Североизточен, Източен и Югоизточен. Границата между двете държави е с дължина 165 км с три функциониращи гранични контролно-пропускателни пункта. В района на трансгранично сътрудничество живеят 948 564 души. В него се отличават 5 средно големи града: Благоевград и Кюстендил от българска страна и Куманово, Щип и Струмица откъм Република Северна Македония. Граничният регион се оценява като притежаващ богато културно и природно наследство и висока степен на екологична чувствителност по отношение на изменението на климата.

Основното съвместно предизвикателство на региона на трансгранично сътрудничество е да напусне групата на изоставащите региони и да поеме по по-напреднал курс на развитие. Той все още е изправен пред постоянни проблеми, свързани с риска от бедност и неравенството по отношение на доходите, което се дължи на отрицателните демографски промени, недостатъчно развитите регионални вериги за създаване на стойност и предприемачеството, ниската технологична специализация, непривлекателната и неконкурентоспособна стопанска среда.

Установените съвместни нужди от инвестиции отразяват очертаните териториални различия, предизвикателства и предимства, както и целите на Териториалната програма до 2030 г., която има за цел да засили солидарността при насърчаването на сближаването и намаляването на неравенствата между по-добрите места и тези с по-малко проспериращи перспективи или изоставащи.

Общ бюджет на програмата: 31 152 400 евро

Допустими дейности и бенефициенти по приоритети:

Приоритет	Специфични цели	Бюджет в евро
ПО 1: По-зелен трансграничен регион	1.1 Засилване опазването на природата, биоразнообразието и зелената инфраструктура, включително в градски региони, и намаляване на всички форми на замърсяване	4 672 860
ПО 2: По-свързан трансграничния регион	2.1 Подобряване на регионалната свързаност и насърчаване на икономическия растеж в трансграничния регион	9 345 720
ПО 3: Интегрирано развитие на трансграничния регион	3.1 Насърчаване на интегрираното и приобщаващо социално, икономическо и екологично местно развитие, културата, природното наследство, устойчивия туризъм и сигурността в райони, различни от градските	14 018 580
Общ бюджет		31 152 400

ПО 1: По-зелен трансграничен регион

Дейности:

- Инвестиции в изграждането на зелени площи (зелени балкони, зелени стени, зелени покриви, атриуми, зелени настилки, зелени паркинги, зелени огради, шумови прегради и др.);
- Инвестиции в развитието на зелени площи в градските и крайградските райони, включително подобряване на връзките между зелените площи (триви и улични дървета/хедж, улични зелени и зелени жилки, зелени детски площадки/училищни площадки, зелени и цветни площи, зелени брегове);
- Инвестиции в развитието на естествени зелени градски зони (градски парк, исторически парк/градина, малък парк/парк, зелено пространство в съседство, институционално зелено пространство, съоръжение за зелени спортове, гора, храсти, изоставени и изоставени зони с участъци на дива природа);
- Инвестиции в развитието на зелени площи за управление на водите (скали, възстановяване на възвишения и озеленяване на природата, дъждовни градини или

устойчиви градски дренажни системи (SUDS), натурализирани водоеми за поройни дъждове, зони за биозадържане);

- Подкрепа за съвместни стратегии и планове за действие за разработване на нови инструменти, както и за трансфер на решения между съответните заинтересовани страни;

Бенефициенти:

- Местно население и посетители
- Местни власти и регионални структури на централната администрация
- Научноизследователска и развойна дейност, академични и научни институции
- НПО

ПО 2: По-свързан трансграничен регион

Дейности:

- Модернизиране на съществуващите и изграждане на нови ГКПП;
- Закупуване на специализирано техническо оборудване на базата на ИКТ решения;
- Рехабилитация на съществуващи и изграждане на нови пътища и в двете държави;
- Оценки на въздействието върху околната среда и други свързани с проекта оценки

Инвестициите ще бъдат под формата на проект от стратегическо значение - откриване на нов гранично-пропускателен пункт (ГКПП) Струмяни – Берово.

Бенефициенти:

- Жители, посетители и бизнеса в трансграничния регион

ПО 3: Интегрирано развитие на трансграничния регион

Дейности:

- Дейности, насочени към повишаване на производствения капацитет на МСП, с цел превръщането на предприятията в по-екологични, по-дигитални и по-конкурентоспособни (технологична модернизация);
- Дейности, насочени към подобряване знанията и уменията на МСП за работа в по-екологична, по-дигитална и по-конкурентна среда (придобиване на нови знания и умения, включително достъп до външни финанси);
- Действия, насочени към изграждане на ефективен процес на разработване на продукти (процесът обхваща всички стъпки - от концепция до пазарна реализация на съответния продукт) и достигане до нови пазари (маркетинг, предприемачество, интернационализация);
- Подобряване на мобилността и свързаността на транспортната и инженерната инфраструктура чрез развитие на системи за алтернативно придвижване, включително мрежа от велоалеи, „черни“ горски и полски пътища, хеликоптерни площадки и др.;
- Разработване и предлагане на интегрирани регионални туристически продукти за различни активности и локации с включване на културно-историческото наследство и природните дадености; съвместни действия за диверсификация на формите на туристическите услуги и осъществяване на всезонален туризъм в района на ТГС;
- Разработване на интегрирани целеви финансови пакети за насърчаване на дейността и разкриване на нови МСП в областта на туризма с акцент върху семейните предприятия и предлагането на местни продукти – винен и гастро-туризъм, селски еко-туризъм, вело-туризъм, лов и риболов, „оф-роуд“ - туризъм и др.;
- Създаване на съвместна мрежа от локации за прилагане на концепции от типа „зелено училище“, „на село“, „на гости при ...“, „пригответо от...“ и т.н.;
- Разработване и прилагане на съвместни мерки за ограничаване на уязвимостта на услугите в туристическия сектор вследствие на пандемични и епидемични ситуации; насърчаване на развитието на здравния и възстановителен туризъм - услуги и продукти, свързани със закаляването, активния отдых, спортуването на открито, укрепване на имунитета и подобряване на здравния статус чрез балнео и СПА процедури, климатолечение, калолечение; съчетаване на кратки почивки от различен вид с индивидуални пътувания.

Бенефициенти:

- Гражданското общество
- Местни/регионални органи и органи, регионални структури на централни публични органи
- НПО
- Научноизследователска и развойна дейност, академични институции и институции за обучение
- Социални институции
- ММСП
- Местно население